

2025-09-04
U2025/01773

Utbildningsdepartementet

Statistiska centralbyrån
701 89 Örebro

Uppdrag till Statistiska centralbyrån att se över föreskrifter om uppgifter till statistik

Regeringens beslut

Regeringen ger Statistiska centralbyrån (SCB) i uppdrag att se över myndighetens föreskrifter om uppgifter till statistik om kommunernas, regionernas samt kommunalförbundens årliga bokslut, Räkenskapssammandraget, för att möjliggöra att lärverktyg redovisas mer detaljerat. Uppdraget ska genomföras med utgångspunkt från förslagen i slutbetänkandet Läromedelsutredningen – böckernas betydelse och elevernas tillgång till kunskap (SOU 2021:70 avsnitt 4.7.1). SCB ska i arbetet med uppdraget inhämta kunskaper och erfarenheter från Statens skolverk. SCB ska senast den 10 december 2025 lämna en skriftlig redovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet med kopia till Finansdepartementet).

Bakgrund

Lagändringar om stärkt tillgång till läromedel

Från den 1 juli 2024 ska alla elever enligt skollagen (2010:800) ha tillgång till de läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål. Läromedel definieras som ett helt eller delvis tryckt eller digitalt verk som är avsett att användas i undervisningen. Lärobok definieras som ett tryckt läromedel, med eller utan digitala komponenter. Lärverktyg definieras som läroböcker, andra läromedel och andra tryckta eller digitala verk samt utrustning och material som används i undervisningen (1 kap. 3 § skollagen).

SCB och Skolverket har ett delat statistikansvar

Den officiella statistiken regleras i lagen (2001:99) om den officiella statistiken och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken. Både SCB och Skolverket är statistikansvariga myndigheter. SCB ansvarar bl.a. för statistik över finanser för den kommunala sektorn, under statistikområdet Offentlig ekonomi. Till området hör bl.a. statistik om kommunernas kostnader, där pedagogisk verksamhet ingår. Dessa uppgifter samlas in genom det s.k. Räkenskapssammandraget. Skolverket är ansvarig statistikmyndighet för skolväsendet och barnomsorg, under statistikområdet Utbildning samt forskning inom högskolan. Till området hör bl.a. statistik om kostnader för enskilda huvudmän, kommunalförbundens och regionernas skolor, specialskolan och sameskolan (fortsättningsvis benämnda som enskilda huvudmän m.fl.). Detta innebär att SCB och Skolverket har ett delat ansvar för insamlingen av uppgifter från huvudmän inom skolväsendet. Enligt 15 § förordningen om den officiella statistiken får en statistikansvarig myndighet inom sitt verksamhetsområde meddela föreskrifter om verkställighet av bestämmelserna om uppgiftsskyldighet i 7 och 8 §§ lagen om den officiella statistiken och 5–5 d §§ samma förordning.

Statistik om kostnader för lärverktyg samlas in men kostnader för läromedel kan inte urskiljas

SCB och Skolverket samlar i dag in uppgifter från huvudmän om kostnader för bl.a. undervisning, lärverktyg, skolmåltider, lokaler och elevhälsa. Lärverktyg omfattar i dag många olika typer av kostnader, bl.a. kostnader för läroböcker inklusive skön- och facklitteratur, tidningar, tidskrifter, broschyrer och annat tryckt material, böcker inköpta till skolbiblioteket och andra kostnader för skolbibliotek. Lärverktyg omfattar även kostnader för utrustning som t.ex. maskiner, verktyg, symaskiner, hyvelbänkar, datorer och programvara som används för undervisning och förbrukningsmaterial. Det är i dag inte möjligt att urskilja kostnader för läromedel.

Skolverket har haft i uppdrag att se över redovisningen av kostnader för lärverktyg

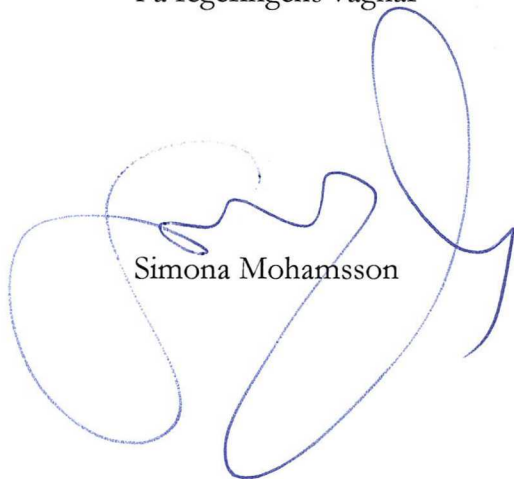
Skolverkets insamling av uppgifter till den officiella statistiken regleras bl.a. i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:142) om uppgiftsinsamling från huvudmännen inom skolväsendet m.m. Med anledning av de nya bestämmelserna om stärkt tillgång till läromedel fick Skolverket i uppdrag i sitt regleringsbrev 2024 att se över föreskrifterna för att möjliggöra att lärverktyg redovisas mer detaljerat. Uppdraget redovisades den 28 maj 2025

(U2025/01366). I redovisningen lämnar Skolverket förslag om hur enskilda huvudmän m.fl. kan redovisa lärverktyg mer detaljerat.

Skälen för regeringens beslut

Regeringen bedömer att det är angeläget att se över hur alla huvudmän, såväl offentliga som enskilda, kan redovisa kostnader för lärverktyg mer detaljerat. Eftersom SCB är statistikansvarig myndighet för uppgifter om kommunernas kostnader för pedagogisk verksamhet, där lärverktyg ingår, bör myndigheten få i uppdrag att se över föreskrifterna om uppgifter till statistik om kommunernas, regionernas samt kommunalförbundens årliga bokslut, Räkenskapssammandraget, för att möjliggöra att även kommunala huvudmän redovisar lärverktyg mer detaljerat utan en oproportionerligt stor uppgiftslämnarbörd. Regeringen bedömer även att det är angeläget att alla huvudmän redovisar kostnader för lärverktyg på samma sätt. I arbetet med uppdraget bör SCB därför inhämta kunskaper och erfarenheter från Skolverket i syfte att alla huvudmän ska rapportera uppgifter om kostnader för lärverktyg på samma sätt.

På regeringens vägnar



Simona Mohamsson



Ylva Gunnars

Kopia till

Fi/OFA/ESA
Statens skolverk